

Lääne inspeksioon tundis eelmisel aastal huvi tööõnnetuste uurimise ja töövahendi ohutuse vastu

Viivika Vilja
teabespetsialist

Möödunud aastal külastasid Lääne inspeksiooni tööinspektorid sihtkontrolli „Tööõnnetuste menetlemine“ käigus 40 ettevõtet ja viisid 65 ettevõttes läbi „Töövahendite ohutuse“ sihtkontrolli.

Tööõnnetuste menetlemise sihtkontroll korraldati ettevõtetes, kus aastatel 2008–2011 oli toimunud rohkem kui üks tööõnnetus. Luubi alla võeti ettevõtted, kus tööõnnetuse uurimise käigus tuvastati rikkumisi, tööõnnetuste mitteõigeaegset uurimist või tööõnnetuste varjamist. Kokku kontrolliti 12 ettevõtet Pärnumaal, 6 Saaremaal, 4 Hiiumaal, 5 Läänemaal, 6 Järvamaal ja 7 ettevõtet Raplamaal.

Sihtkontrolli eesmärk oli kontrollida töötervishoiu ja tööohutuse õigusaktides sätestatud nõuetest kinnipidamist tööõnnetuste menetlemisel. Külastuse käigus teavitasid tööinspektorid tööandjaid tööõnnetuse uurimise peamistest eesmärkidest, milleks on tööõnnetuse asjaolude ja põhjuste väljaselgitamine ning abinõude kindlaksmääramine samalaadsete juhtumite kordumise vältimiseks.

Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise määruse kohaselt peavad arstid teavitama tööandjat ja Tööinspeksiooni raskest või surmaga lõppenud tööõnnetusest ning töötajale tööõnnetuse tagajärjel ajutise töövõimetuse määramisest.

Tööinspektor-uurija Marge Mäekivi sõnul oli kogu Lääne inspeksiooni hallataval territooriumil probleemiks arsti teatiste jõudmine tööandjani. „Järvamaal oli sagedamini probleemiks riskianalüüsis ohuteguri puudumine või ohuteguri alahindamine ning tööõnnetuste raportite hilinemisega esitamine. Raplamaal tööõnnetuste toimikute vormistamine ja ohtude hindamine töökeskkonna riskianalüüsis. Hiiumaal ja Pärnumaal arsti teatiste edastamine tööandjale ja Tööinspeksioonile, millest lähtuvalt ei jõudnud tööandjad tähtaegselt edastada dokumente Tööinspeksioonile. Läänemaal tuvastati sagedamini, et ei toimi töökeskkonna riskianalüüsi täiendamine

pärast tööõnnetuste toimumist,“ lisas Mäekivi.

Sihtkontrolli käigus anti 185 suulist soovitusi, kontrollaktis märgiti ära 66 rikkumist ja ettekirjutustes 23 rikkumist.

Tööõnnetuste sihtkontroll näitas, et ettevõtteid külastavad tööinspektorid peakisid rohkem huvi tundma tööõnnetuste menetlemise vastu tööandja poolt. Tööandjate hulgas on levinud arusaam, et kui tööõnnetus on lõppenud kerge vigastusega, siis ei ole vaja peale tööõnnetuse raporti koostamise midagi teha. Samuti, kui arst ei ole teatist edastanud, arvab tööandja, et tal ei ole vaja midagi teha. Pärast tööõnnetuse toimumist ei võeta üldjuhul midagi ette töökeskkonna parendamiseks.

Sellise olukorra muutmiseks on vaja tööandjatele selgitada, millised vahendid aitavad luua turvalise töökeskkonna ja milliste vahenditega saab tööandja tagada oma seljataguse, et ennetada probleeme töötajatega.

Töövahenditega on seotud palju rikkumisi

„Töövahendite ohutuse“ sihtkontrolli läbiviimise ajenditeks olid töövahendite kasutamisega seotud tööõnnetused, nende rasked tagajärjed ja töövahendite kasutamisega seotud suur tööhutusnõuete rikkumiste arv – Lääne inspeksioonis oli 2010. aastal 394 töövahendi määruse nõuete rikkumist.

Sihtkontrolli käigus kontrolliti Pärnumaal 20, Saaremaal 10, Hiiumaal 5, Läänemaal 10, Järvamaal 10 ja Raplamaal 10 ettevõtet. Sihtkontrolliga olid valdavalt hõlmatud ehitus-, metalli- ja puidu- ettevõtted, mööbli-, tekstiili- ja rõivatootjad. Kõige nutusem oli olukord puittoodete tootmisega tegelevates ettevõtetes.

Tööinspektor Rein Nelise sõnul oli väga halb olukord kaitseseadistega, mis peavad vältima ohtlikku kokkupuudet töövahendi liikuva osaga. „Ohtlik kokkupuude töövahendi liikuva osaga on sage tööõnnetuse põhjustaja,“ kommenteeris Nelis. „Halvema poole pealt on teisel kohal

juhtimis-, kontroll- ja hoiatusseadised. Sagedasemad rikkumised olid juhtnuppude või kangide mittekorrasolek, avarii-seiskamisseadiste puudumine või nende paiknemine töötaja tööpiirkonnast väljas. Tihtipeale olid juhtimiseseadised tähistatud puudulikult või võõrkeelselt. Samuti olid ohumärgistused määratud (ei ole enam nähtav), rebenenud, paigutatud kohta, kus see ei ole nähtav. Sageli kasutati liialt väikest ja mittemärgatavat ohumärgistust.“

Nelise sõnul oli suuremaks rikkumiseks töövahendite ohutusjuhendite puudumine ettevõttes ning sellest tulenevalt juhendamise ja väljaõppe puudulik korraldamine. Palju rikkumisi on ka seoses töövahendite perioodiliste kontrollidega, mis on valmistaja poolt ette nähtud.

„Isikukaitsevahendite kasutamise olid tööandjad küll võimaldanud, kuid tihtipeale ei kasutanud töötajad neid lihtsalt oma mugavusest,“ lisas Nelis ning tõi järgneva näite.

Tekstiiliettevõtte värvija hakkas kraani kaudu suuremast anumast väiksemasse hapet laskma. Kuna kraan käis raskelt, rakendas ta selle avamiseks

suuremat jõudu. Kraan avanes äkitselt täies ulatuses, hape paiskus suure survega väiksemasse anumasse ning happepripsmed lendasid kannatanule näkku, kaelale, kätele ja ühele jalale. Tagajärjeks silma söövitus, näo-, kaela- ja jalanaha söövitus. Keemiliste ainetega kokkupuutuvatele töötajatele olid väljastatud vastavad isikukaitsevahendid – näomask, kummi-kindad, kummipõll, kaitseprillid ja turvasaapad. Kannatanu isikukaitsevahendeid ei kasutanud, kuna ei pidanud neid vajalikuks.

Sihtkontrolli käigus paistsid silma määratud töötamiskohad töövahendi juures (trepid, platvormid). „Õline põrand on libe ja tööõnnetus kerge tulema. Puudusid piirded treppidel ja platvormidel, sageli olid tööplatvormid ebakindlalt kinnitatud. Kasutati ka ebakindlaid ja kõikuvaid jalgealuseid töövahendite juures,“ lisas Nelis.

Sihtkontrolli käigus tehti 207 korral suulisi soovitusi puuduste kõrvaldamiseks, 184 rikkumist fikseeriti kontrollaktides ning 121 rikkumise kohta vormistati ettekirjutused.